

Friluftsliv + Naturvård = Sant?

Vägar framåt för ekologiskt hållbara,
mångfunktionella landskap.

Hemmesta sjöäng, Värmdö

Innehåll

Om Mistra Sport & Outdoors

Peter Fredman, Mittuniversitetet

Rekreationsekologi – samspelet mellan friluftslivet och naturen Fjällen, Kusten och Staden

Sara Borgström, KTH och Erik Andersson, Helsingfors universitet/Stockholms universitet
Sandra Wall-Renius, Mittuniversitetet, Oscar Jacobsson, Göteborgs universitet

Så ser en attraktiv skog ut för friluftsliv och turism.

Mattias Sandberg, Skogsstyrelsen

I praktiken: Friluftsliv som stärker naturvärden och ekologi

Anna Maria Larson, Ekologigruppen

Hållbara platser: En receptbok för lokal samverkan i mångfunktionella landskap

Sara Borgström, KTH, Maria Strandberg, Sterf och Peder Curman, Järfälla kommun

Mistra Sport & Outdoors

Forsknings- och samarbetsprogram för att generera kunskap och lösningar för hållbar utveckling inom sport och friluftsliv med fokus på miljöaspekterna.

Finansierat av Mistra 2020 – 2024 (2028)

Värd: Mittuniversitetet

7 universitet, ca 50 partners

Temat

Kunskap och omvandling

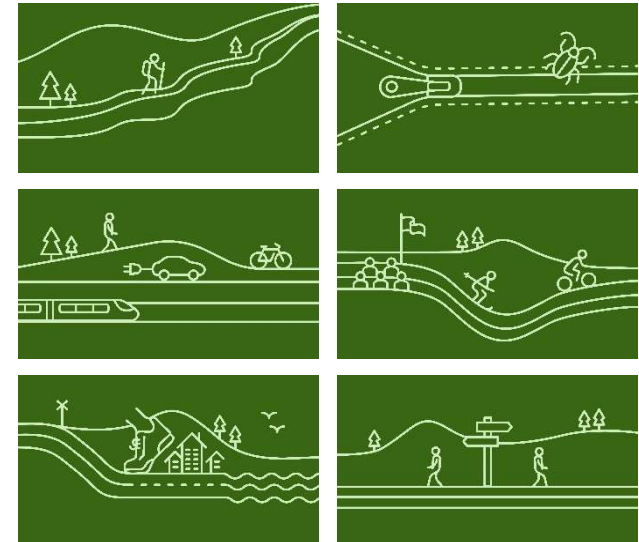
Hållbara transportlösningar

Hållbar användning av mark och vatten

Material och hållbar utrustning

Hållbara evenemang

Beteenden, styrmedel och utveckling

Hållbar användning av mark och vatten

Hur påverkar aktiviteter och anläggningar mark- och vattenmiljöer i olika landskap?

Hur idrottens och friluftslivets miljöpåverkan hanteras i planering och förvaltning?

Hur kan miljöpåverkan hanteras i relation till behov av tillgänglighet och samnyttjande av mark- och vattenmiljöer i olika landskap?

STADSNÄRA LANDSKAP ~ FJÄLL-LANDSKAP ~ HAV OCH KUST

Mittuniversitetet, Göteborgs universitet, KTH, Stockholms universitet

A scenic view of a pond with modern buildings in the background, reflecting in the water. The sky is blue, and there are trees and foliage in the foreground and background.

Rekreationsekologi – samspelet mellan friluftslivet och naturen

Sara Borgström, KTH

Erik Andersson, Helsingfors universitet och
Stockholms universitet

mistra
sport & outdoors

”Tätande” landskap

Naturupplevelse
Bär- och svampplockning
Tystnad
Avkoppling
Jakt och fiske
Träning och Sport
Vandring
Reglering av lokalklimat
Vattenupptag
Mångfald av arter
Renbete
Jordbruk
Skogsbruk
Tältning
Skugga
Vattenrening
Luftrening
Kulturupplevelse
Koldioxidupptag
Undervisning
Sociala möten
Picknick
Lekplats
Hundrastning
Häng för ungdomar

...

Hur mår friluftslivets arena?

2023-11-10

Convention on
Biological Diversity

30 år efter mötet i Rio:

COP 15 Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework

“- an ambitious plan to implement broad-based action to bring about a *transformation in society’s relationship with biodiversity* and to ensure that, by 2050, the *shared vision of living in harmony with nature* is fulfilled.”

“ - *urgent and transformative action* by Governments and all of society – “

Bevara biologisk mångfald

Hållbar användning

Rättvis nyttodelning

Resursmobilisering och
kapacitetsutveckling

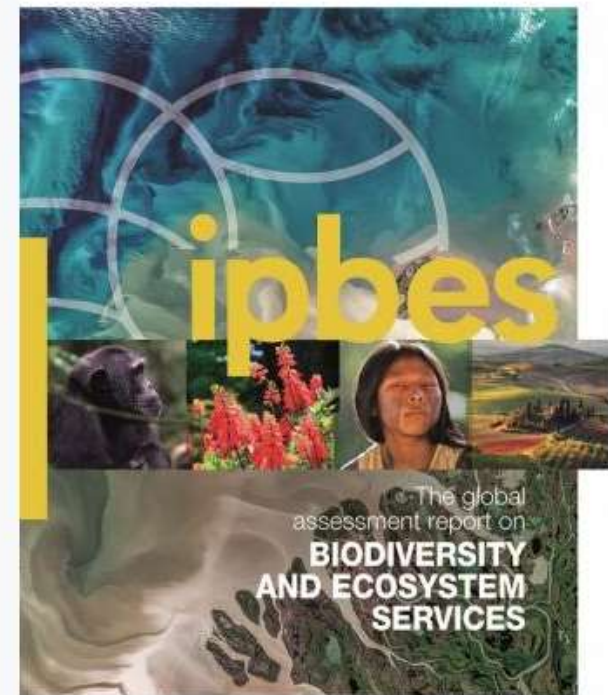
IPBES Global Assessment Report (2019)

Nuvarande åtgärder är otillräckliga.

75 % av all landmiljö och
66 % av all havsmiljö
har förändrats avsevärt av människan

1 000 000 arter hotas av utrotning

Genomgripande förändringar krävs för att
återställa och skydda naturen.

Trender för den biologiska mångfalden i Europa

The regional assessment report on
BIODIVERSITY AND ECOSYSTEM SERVICES
FOR EUROPE AND CENTRAL ASIA

Figure SPM 6 Assessment of past (~1950–2000) and current (~2001–2017) trends in biodiversity status of marine, inland surface water and terrestrial ecosystems for the four subregions and the whole of Europe and Central Asia

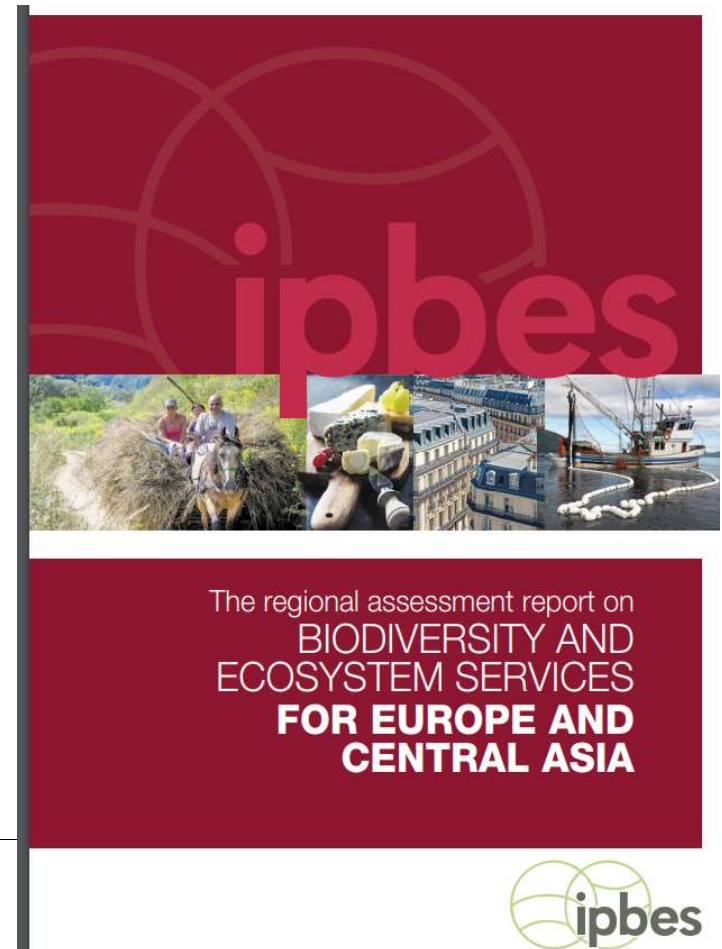
The figure summarizes the trends in biodiversity status of the assessed units of analysis (hereby referred to as units). Biodiversity status represents the expert assessment of available indicators of habitat intactness, species richness and the status of endangered species. The trends are presented by unit of analysis, subregion for terrestrial and inland surface-water ecosystems, and by sea or ocean area for marine ecosystems (3.3; Box 3.3). Abbreviations: WE = Western Europe, CE = Central Europe, EE = Eastern Europe, CA = Central Asia, ECA = Europe and Central Asia

		PAST					PRESENT				
		WE	CE	EE	CA	ECA	WE	CE	EE	CA	ECA
TERRESTRIAL	Agroecosystems	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↕	↕	↓
	Alpine and subalpine systems	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
	Boreal peatlands	↓	•	↓	•	↓	↓	•	↓	•	↓
	Deserts	↓	•	↓	↓	↓	↓	•	↓	↓	↓
	Forest-steppe, steppe and other southern peatlands	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
	Mediterranean forests and scrubs	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
	Permafrost peatlands	↔	•	↔	•	↔	↓	•	↓	•	↓
	Snow and ice-dominated systems	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
	Subterranean habitats	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
	Temperate and boreal forests and woodlands	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
	Temperate grasslands	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↕	↕	↕
	Temperate peatlands	↓	↓	↓	•	↓	↔	↔	↔	•	↔
	Tropical and subtropical dry and humid forests	↓	↓	↓	↓	↓	↕	↕	↕	↕	↕
	Tundra	↓	•	↓	•	↓	↓	•	↓	•	↓
	Urban ecosystems	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
INLAND SURFACE WATER	Aral Sea	•	•	•	↓	↓	•	•	↓	↓	
	Caspian Sea	•	•	↓	↓	↓	•	•	↓	↓	
	Inland surface water	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↕	↓	↓	
	Saline lakes	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	
MARINE	North East Atlantic										
	PAST	↓	↓	↓	↓	↓	↕	↓	↓	↕	
PRESENT	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓		

↑ Strong and consistent increase in indicator
 ↓ Strong and consistent decrease in indicator
 ↔ Stable indicator
 Confidence level: ↔ Well established
↗ Moderate and consistent increase in indicator
 ↘ Moderate and consistent decrease in indicator
 ↕ Variable trend in indicator
 • Not applicable
↗ Established but incomplete/unresolved
↘ Inconclusive

Orsakerna

1. Förändrad markanvändning
2. Exploatering av arter genom fiske-, jord- och skogsbruk
3. Klimatförändringar
4. Föroreningar
5. Invasiva arter

MÅL 2030 (om 8 år!)

GLOBALT

Alla aktiviteter på jordens yta ska beakta biologisk mångfald

30% av alla förstörda miljöer **ska restaureras**

30% av alla miljöer ska bevaras som sammanhängande, skyddade områden

Halverad spridning av invasiva arter

Halverat näringsläckage och spridning av pesticider och andra gifter, samt stopp för spridningen av plast

Inga åtgärder i **rel. till klimatförändring** får negativt påverka biologisk mångfald.

EU

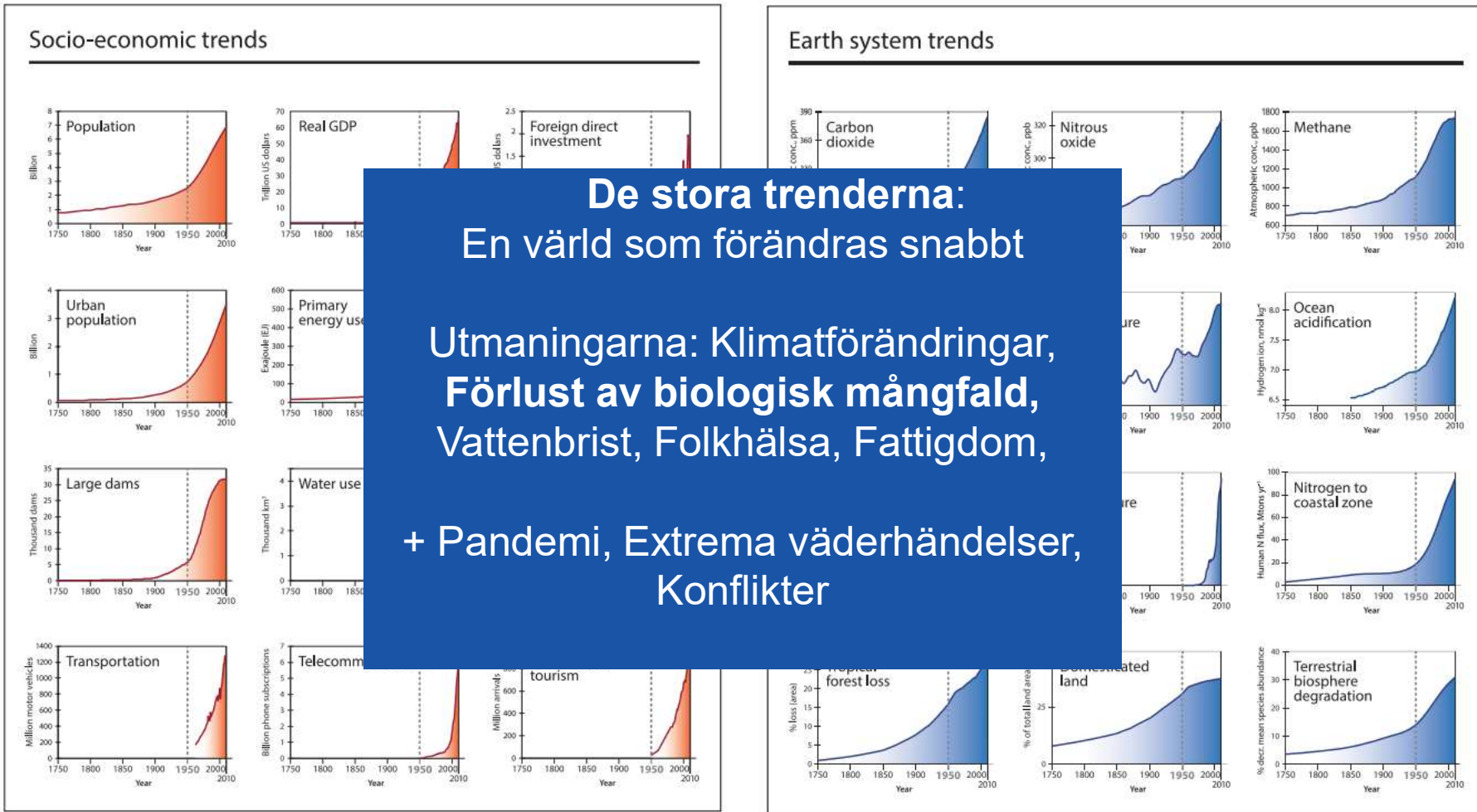
skyddade områden täcker > 30 % av EU

återställa skadade ekosystem + "Nature restoration law"

20 miljarder euro/år för att skydda och främja biologisk mångfald

skapa en ambitiös ram för biologisk mångfald

En perfekt storm av kumulativa effekter

Steffen, W. et al. 2015. *The trajectory of the Anthropocene: The great acceleration*. Sage.

Hur mår friluftslivets arena?

2020-11-10

Ekologin som förutsättning för hållbart idrott- och friluftsliv

- Bakgrund
- Plats
- Sammanhang
- Upplevelse
- Miljökvalitet
- Medvetenhet
- Exponering

KULTURELLA EKOSYSTEMTJÄNSTER

De tjänster som bidrar till vår hälsa och vårt välbefinnande genom till exempel fysiska aktiviteter, skönhet, inspiration, rekreation, pedagogik och sociala mötesplatser.

STÖDJANDE EKOSYSTEMTJÄNSTER

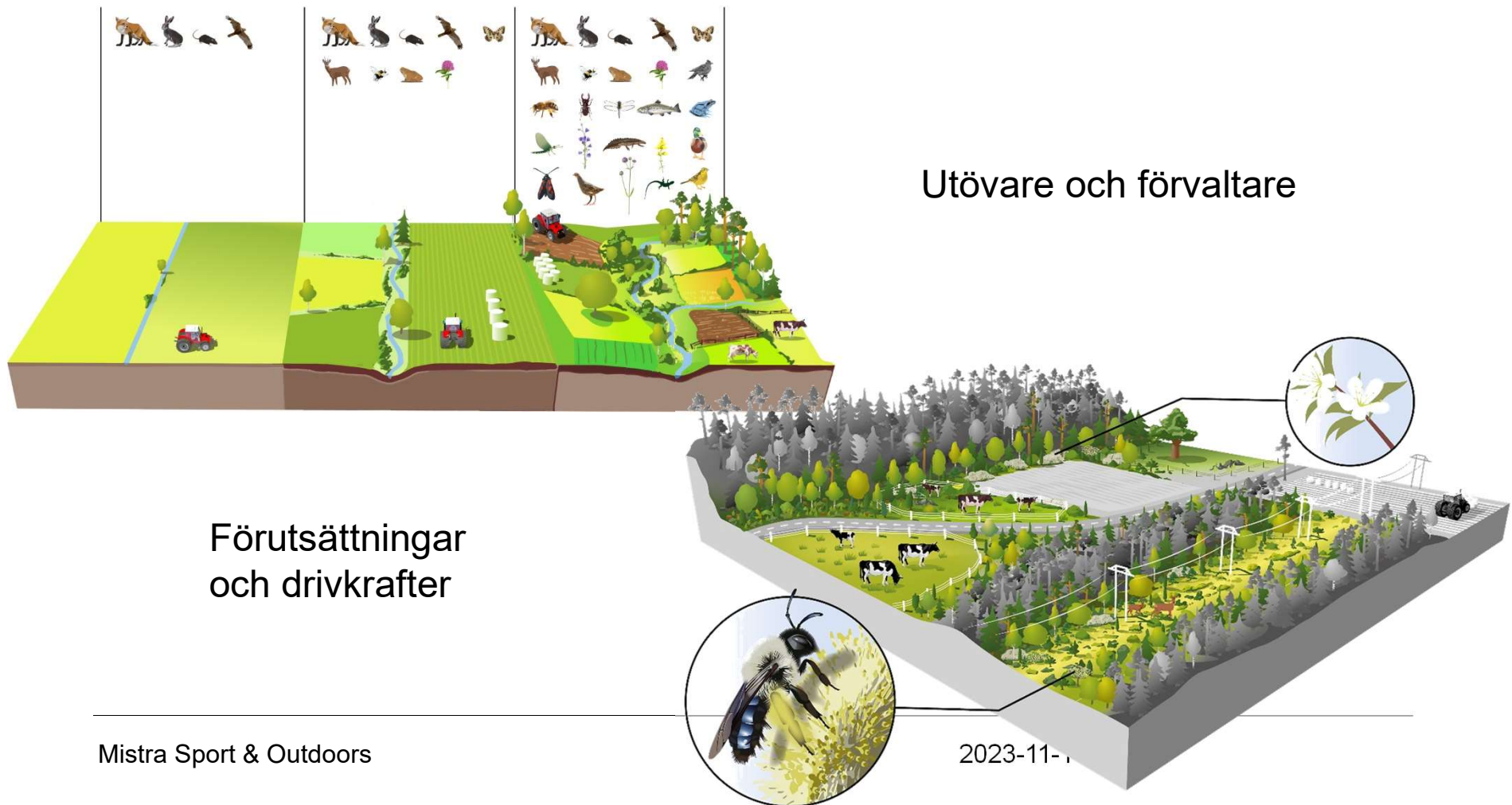
Sådant som är nödvändigt för att andra ekosystemtjänster ska fungera, till exempel biologisk mångfald, livsmiljöer, naturliga kretslopp och jordmänsbildning.

REGLERANDE EKOSYSTEMTJÄNSTER

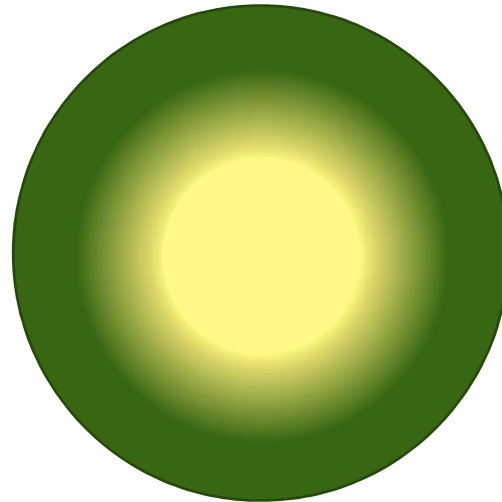
Naturens egna processer som på olika sätt gynnar oss människor, till exempel rening av luft och vatten, bullerdämpning och klimatreglering.

Rekreation som ingång för naturvård

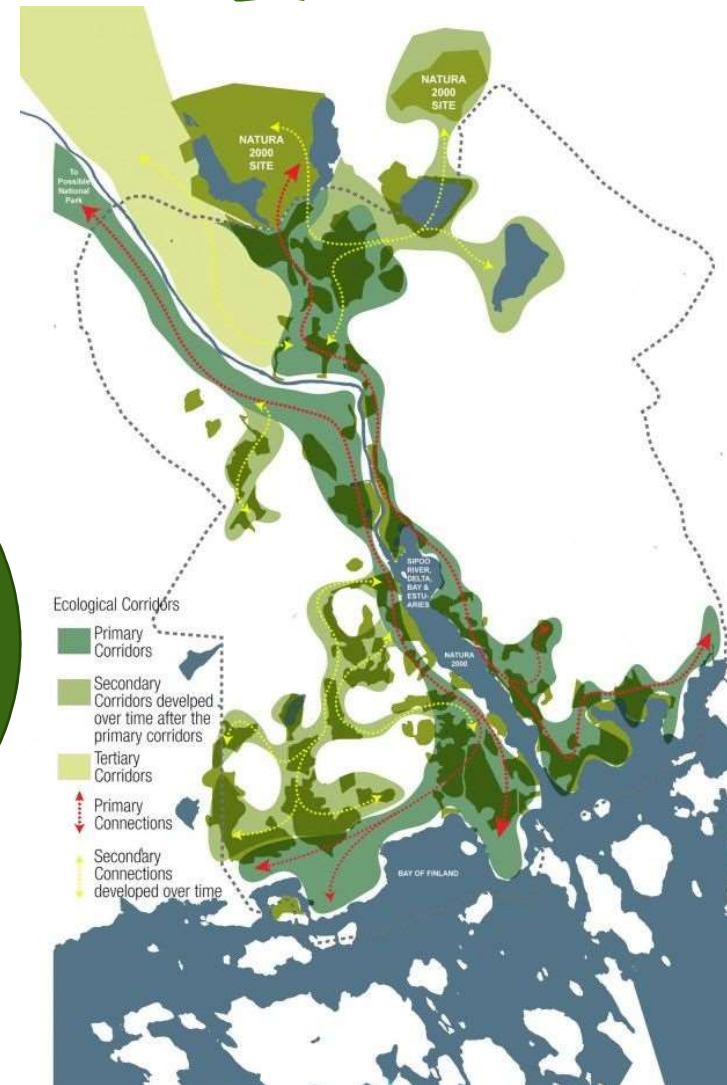

Landskapskopplingar

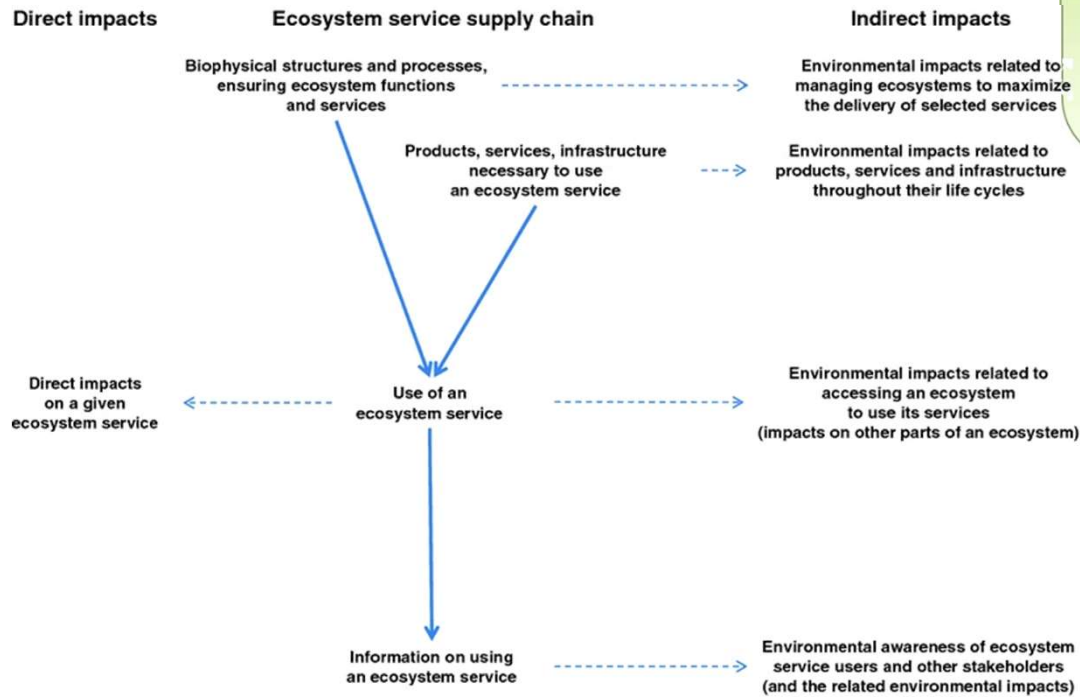
- Pusselbitar
 - Värdekärnor
 - Värdestråk
 - Korridorer
 - Matris (?)
 - Stepping stones
 - Spilleffekter

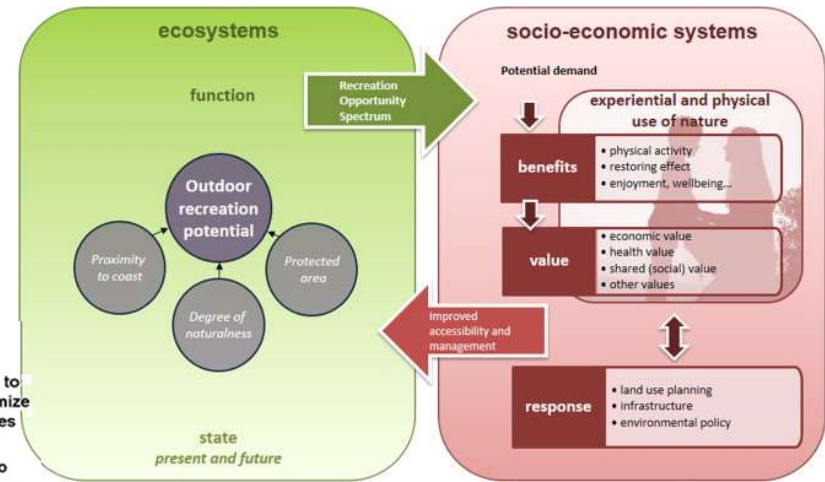
Lokalt
Regionalt
Globalt

Dyr kärlek?

Kronenberg 2014. Environmental Management 54: 617–630

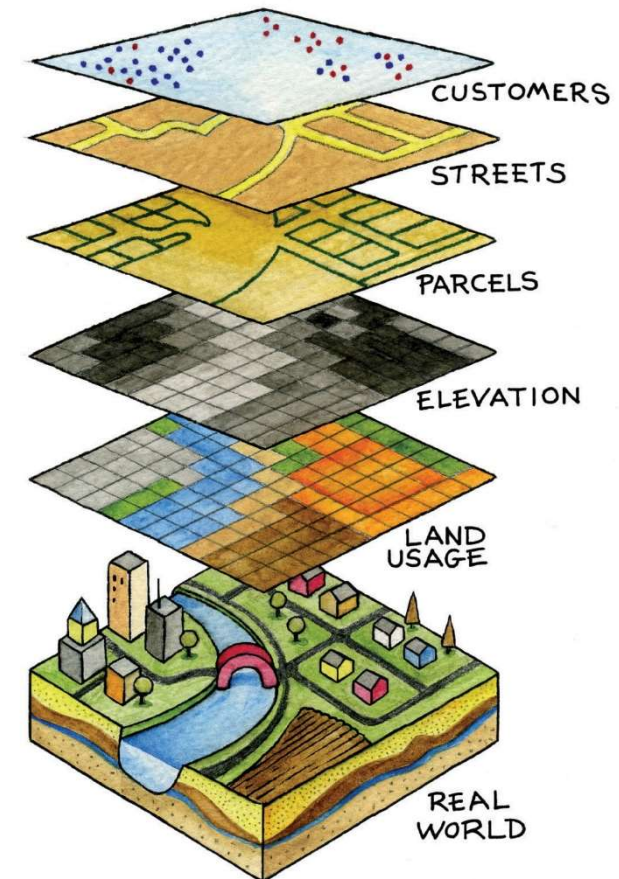

Paracchini et al. 2014. Ecological Indicators 45: 371-385

Konsumtion, livscyklar, transport, infrastruktur...

Landskapets logiker

- Diversitet och fragmentering
 - Komplement eller divergent?
- Tillgänglighet eller barriärer
 - Transport och mobilitet
- Kulturlandskap i 21a århundradet
 - Hävd
- Institutionella mosaiker
 - Rättigheter, intressen, ansvar
- Ta höjd för framtiden
 - Skydd och/eller utveckling
 - Klimatanpassning

Från Essentials of Geographic Information Systems v. 1.0

Socialekologiska system

Positiva effekter av friluftsliv:

Positiv relation till naturen
Större förmåga att tillgodogöra sig naturexponering
Stöd till miljöstödjande beslut
Diversifiering

Positiva effekter av naturvistelse:

Mental och fysisk hälsa
Platskänsla

POSITIV INTERAKTION

1. Friluftslivets
positiva effekter
på naturen

2. Naturens
positiva effekter
på friluftslivet

EKOLOGISKA
SYSTEM:

Djur
Vegetation
Jordmån
Klimat

EKOSYSTEM

VÄXT/DJURSAMÄLLE

POPULATIONER

INDIVIDER

SAMHÄLLE

INSTUTIONER

GRUPPER

INDIVIDER

SOCIO-
EKONOMISKA
SYSTEM:

Kultur
Ekonomi
Historia
Politik

Negativa effekter av friluftsliv:

Förändrad markanvändning,
anläggningar, nedskräpning,
erosion, utsläpp, buller.
Direkta och indirekta effekter
(störningar, hotade arter,
förändrade livsmiljöer)

Negativa effekter av naturvistelse:

Exponering mot
riskfaktorer (olyckor,
allergener med mera)
Större krav på utövaren
och ojämlik tillgänglighet

NEGATIV INTERAKTION

3. Friluftslivets
negativa effekter
på naturen

4. Naturens
negativa effekter
på friluftslivet

Rekreationens ekologiska effekter i fjällen

Rapporten innehåller en sammanställning av tidigare forskning. Studierna har fokuserat på:

- Mekaniskt slitage (främst från tramp) med effekter på mark och vegetation
- Direkt påverkan på djur, företrädesvis på renar
- Körskador från terrängkörning och skoteråkningens utsläpp

Avslutande reflektioner:

- Störning på ren är komplext, se kopplingar till betespräglat landskap och biologisk mångfald
- För att förstå miljöpåverkan i fjällskapet måste vi se de sammantagna effekterna av rekreationsaktiviteter, anläggningar och transporter för friluftsliv, turism, sport och evenemang

E-post: Sandra.wall-reinius@miun.se

Länk: [Rekreation och miljöpåverkan i fjällen. En sammanfattning av forskning om ekologiska effekter av friluftsliv, turism och sport](https://youtu.be/-cDt4st4hZw)

INSPELAD PRESENTATION:
<https://youtu.be/-cDt4st4hZw>

INSPELAD PRESENTATION: <https://youtu.be/TMtnQgoHFOY>

" Den oexploaterade delen av kustområdet ska värnas och utvecklas som natur- och friluftsområden. För att bibehålla och utveckla exklusiviteten som kusten erbjuder ska tillgängligheten och åtkomsten stärkas för rekreation och friluftsliv för såväl boende och besökare."

Översiktsplan Lysekil 2023

"Stora delar av kommunens kustområde är av riksintresse för friluftsliv dit även båtsport kan räknas. Ett alltför intensivt utnyttjande av skärgårdsområdet med fritidsbåtar kan dock ibland komma i konflikt med andra typer av rörligt friluftsliv som är knutna till natur- och kulturupplevelser av en ostörd havsmiljö. Många hamnanläggningar ligger även i nära anslutning till badplatser vilket kan ge upphov till störningar. Utbyggnad av småbåtshamnar medför också ofta konflikt med starka naturvårdsintressen eftersom sådan utbyggnad negativt kan påverka förhållandena på värdefulla grundbottnar. Bottnarna har även stora värden med aspekt på yrkesfisken och bevarande av biologisk mångfald."

ÖP Kungälv 2010.

Kommunal förvaltning och friluftslivets miljöutmaningar vid kusten

Oscar Jacobsson

- Studie av plandokument och intervjuer med tjänstepersoner
- Friluftslivet framhävs som en stor resurs som skall tillgängliggöras, men får ofta stå tillbaka för andra intressen.
- Exploatering för bebyggelse ses som ett hot mot friluftslivsvärden.
- Framförallt säsongsbundna problem med intensiv sommar, mycket båtliv. Även nedskräpning och konflikter mellan besökare och betesdjur. Men på vissa platser för lite friluftsliv!
- Friluftslivet har bristande samordning inom kommunerna, och mot vissa nyckelaktörer.

Rekreationsekologi i stadslandskapet Sara Borgström, KTH

Stadslandskapet – format av social-ekologiska processer

Mänsklig dominans

Stadsekologin: torrare, blåsigare, förorenat, vissa arter

Många konkurrerande intressen på varje yta

Institutionell täthet

Skärgård av natur m litet utrymme för ekologisk dynamik

Krånglig ekologi 2.0

Förtätning av staden

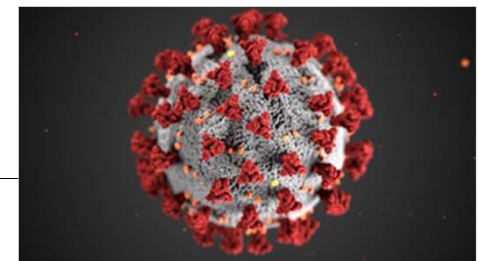
- som en central strategi (yta, högt, djupt)
- andel obebyggd/grön mark minskar lokalt
- många ansträngningar att lägga till grönska

Ökad användning av stadsnatur och stadsnära natur

- fler olika behov (buller, luftrening, rekreation)
- ökat antal användare
- ökat antal olika intressen
- ökad tillgänglighet genom förtätning och insatser

Miljöförändringar stressar och ökar sårbarheten

- värmeböljor
- översvämningar
- föroreningar

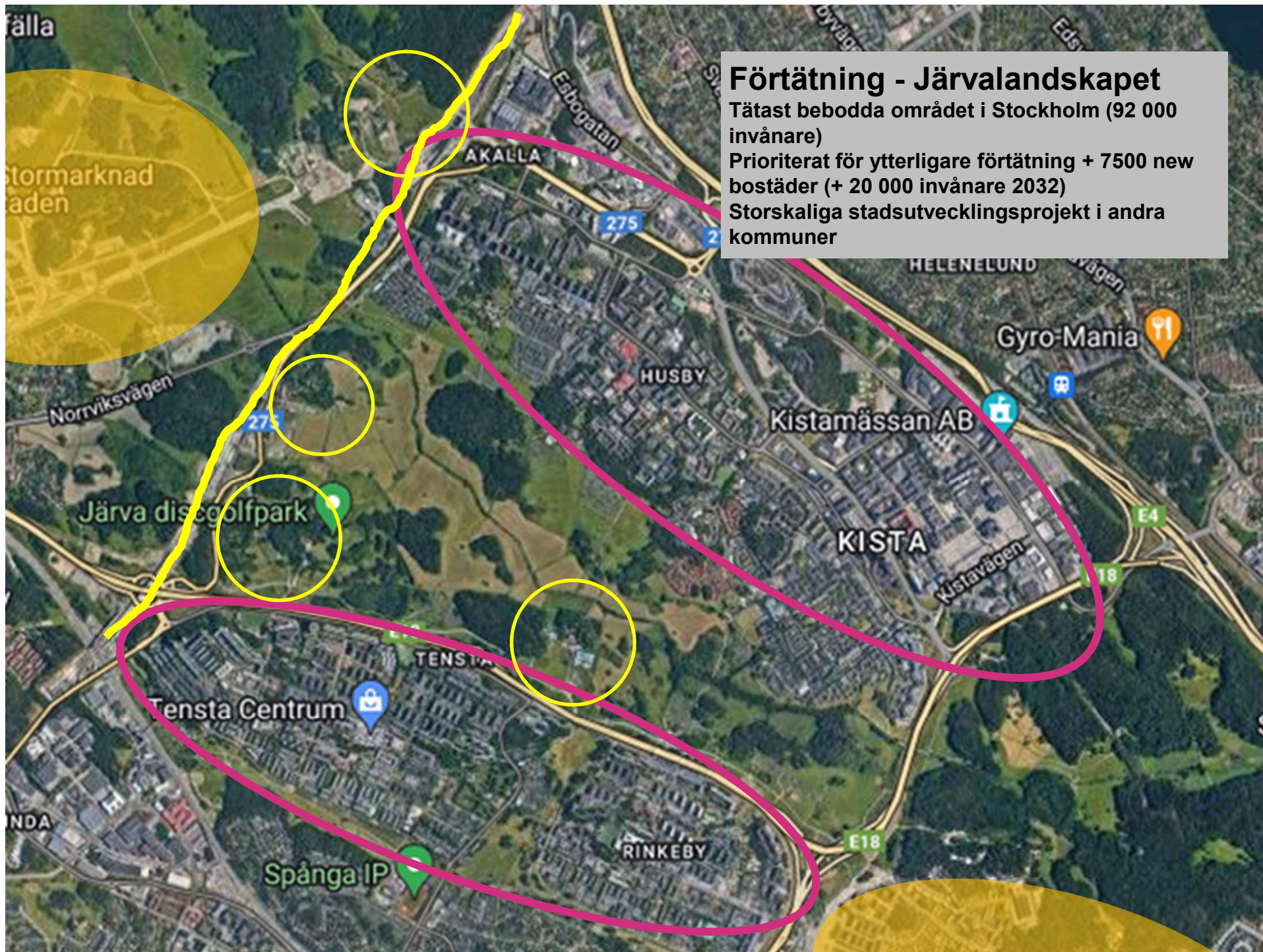

Förtätning - Järvalandskapet

Tätast bebodda området i Stockholm (92 000 invånare)

Prioriterat för ytterligare förtätning + 7500 new bostäder (+ 20 000 invånare 2032)

Storskaliga stadsutvecklingsprojekt i andra kommuner

Mångfunktionella utopin

→ "Förtätning" av stadsnaturen

Reglering av lokalklimat

Vattenupptag

Biologisk mångfald

Odling

Skugga

Vattenrening

Luftrening

Estetik

Tystnad

Träning och Sport

Undervisning

Naturupplevelse

Avkoppling

Sociala möten

Picknick

Lekplats

Hundrastning

Häng för ungdomar

...

Stadsträden är klimatstressade

3129 träd och buskarter i 164 städer i 78 länder

56% (→ 76% 2050) av arterna är negativt påverkade av temperaturökning

65% (→ 70% 2050) av arterna är negativt påverkade av förändrad nederbörd.

+ luft/jord/
vattenförorening

+ begränsat rotsystem

Klimatförändringar påverkar tillgänglighet

Granbarkborre

Värmeböljor

Torka

Stormar utan marktjäle

Kommunen avråder från besök i naturreservat

Kommunen avråder från besök i Stäketskogen. Foto: Creative Commons

PUBLICERAD 2021-12-21 17:10

På tisdagen gick Upplands-Bro kommun ut och avrådde från besök i ett av sina naturreservat. Detta till följd av ett omfattande angrepp av granbarkborre.

Ett hållbart mångfunktionellt landskap?

Var går gränsen:

- hur många olika nyttjare som kan samsas utan att det uppstår trängsel och konflikter?
- för när ett områdes ekologiska strukturer och processer inte längre fungerar?

Inte bara en lokal fråga:

Hur hantera ett naturområdes betydelse för stadsdelen, regionen i relation till lokala behov?

”Hur mycket stadsnatur behövs – vilken yta?”

Vem?

Fragmenterad "förvaltning"
stuprör
minskad offentlig kapacitet
effektiviserad skötsel/drift
høgt tryck → reaktivt
projektifiering
få incitament för samverkan

Borgström, S., Elmqvist, T., Angelstam, P., Alfsen-Norodom, C., 2006. Scale mismatches in management of urban landscapes. *Ecology and Society* 11, 16.
Andersson, E., Barthel S., Borgström, S. Colding, J., Elmqvist, T., Folke, C., Gren, Å. 2014. Reconnecting Cities to the Biosphere: Stewardship of Green Structure and Urban Ecosystem Services. *Ambio*, 43:445-453

Så ser en attraktiv skog ut för friluftsliv och turism

Mattias Sandberg,
Skogsstyrelsen

Se separat presentation

Vilda estetiken Hjärta Friluftsliv

Anna-Maria Larson,
Ekologigruppen

Se separat presentation

MISTRA SPORT & OUTDOORS

HÅLLBARA PLATSER

EN RECEPTBOK FÖR LOKAL
SAMVERKAN I
MÅNGFUNKTIONELLA
LANDSKAP

mistra
sport & outdoors

Sara Borgström, KTH
Maria Strandberg, Sterf
**Peder Curman, Järfälla
kommun**

Redaktörsgrupp

Sara Borgström, KTH
Karin Svärd Hertel, Greengoat Emma Weilefors; Greengoat
Maria Strandberg, Sterf, Scandinavian Turfgrass and Environment Research Foundation

Arbetsgrupp

Elin Gustavsson, Svenska ridsportsförbundet
Peder Curman, Erik Häff, Järfälla kommun
Kristin Ekblom, Ylva Bökman, Kristina Ask, Länsstyrelsen i Stockholms län
Elisabeth Mårell, Region Stockholm
Helene Petterson, Magnus Rothman, Stockholm stad
Ylva Schöldberg, Hanna Bjärestam, Friluftsrämjandet Region Mälardalen
Håkan Lindström, Per Petterson, LRF Mälardalen
Pasi Rosenqvist, RF- SISU Stockholm
Erik Andersson, Stockholms universitet och Helsingfors universitet
Kristin Malmcrona Friberg, KTH

Lärandegruppen i Stockholm

**Friluftsförbundet Region
Mälardalen**

Svenska ridsportförbundet

**STERF (Scandinavian Turfgrass
and Environment Research
Foundation)**

LRF Mälardalen

Länsstyrelsen i Stockholms län

Region Stockholm

Järfälla kommun

Stockholm stad

Riksidrottsförbundet/SISU

Stockholms universitet

KTH

Greengoat

Många frågor att hantera...

- Hur kan vi diskutera, planera och sköta våra mångfunktionella områden och hela landskap?
- Vad behöver vi veta om området/landskapet, dess ekologi, funktioner och nyttjare?
- Vad behöver nyttjarna för att kunna samsas?
- Hur kan vi nyttja områden/landskap samtidigt som vi stödjer viktiga ekologiska strukturer och processer?
- Vem har möjlighet att göra vad och hur kan vi arbeta tillsammans?

Vår gemensamma målbild

Vi utvecklar en gemensam, begriplig metod för hur flera olika intressen, med olika behov, kan samexistera på en i ett landskap, samtidigt som ekologiska processer och funktioner bibehålls och stärks över tid.

Metoden ska även kunna användas för att på ett hållbart sätt introducera en ny intressent vars intressen tillgodoses, samtidigt som övriga intressen inklusive ekologiska processer och funktioner säkerställs.

På vilket sätt har detta varit relevant för din organisation?

Intressentperspektiv - Maria

Förvaltarperspektivet - Peder

- Mångfunktionella golf-anläggningar en outnyttjad resurs
- Samverkan är nyckeln till framgång
- Metod för lokal samverkan är en förutsättning

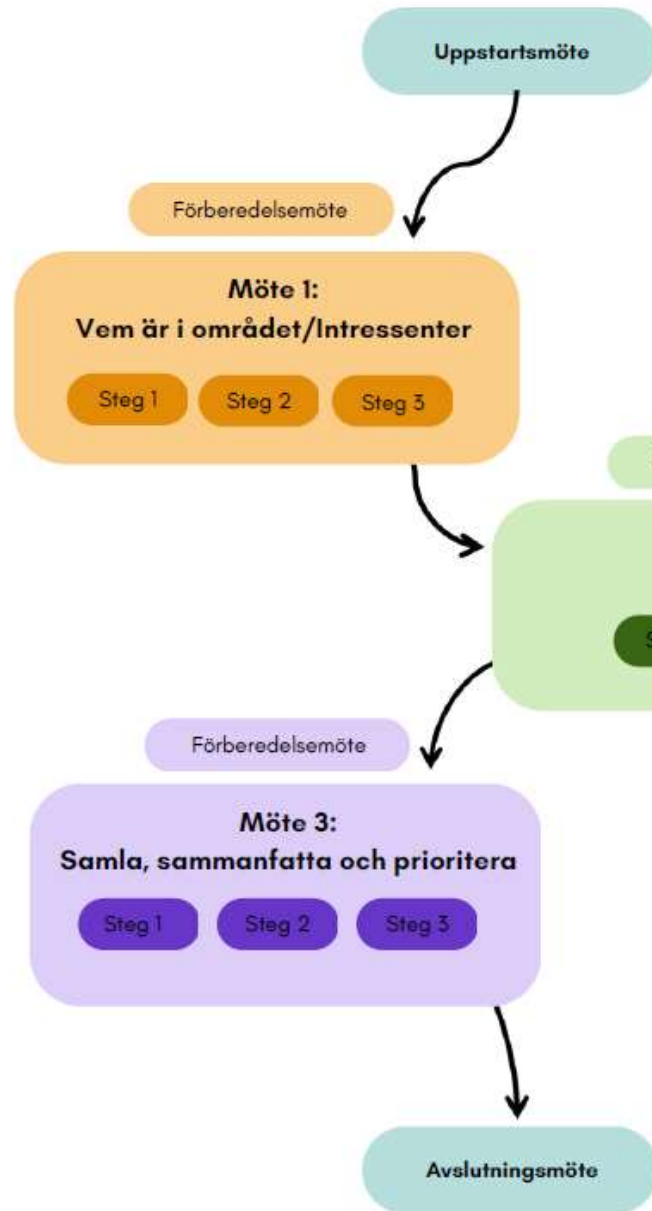
Vårt "laboratorium"

Görvälns
naturreservat

+ ridsport och golf

Tidslinje

Steg 2: Ekologiskt värdefulla/ sårbara områden

SYFTE
Syftet med Steg 2 är att identifiera ekologiskt värdefulla/ sårbara områden på platsen. Denna information ska sedan användas för att undersöka hur vill aktiviteter och ekologiska samspel på platsen, samt om det finns åtgärder som kan förbättra samspelet.

INGREDIENSER

- Alla ingredienser från Steg 1
- Markanvändningskarta
- Kort introduktion till ekologi och sårbarhet

GENOMFÖRANDE
Steg 2 inleds med en kort introduktion till ekologi och sårbarhet, antingen av inlämnad resurs eller om kurskap finns i gruppen.

1. Lufträn markanvändningskarta - rita in olika naturtyper. Rita in ekologiskt värdefulla/ sårbara platser.
2. Diskutera följande:
 - Vilka ekologiskt värdefulla/ sårbara platser kan identifieras?
 - Utifrån de utvalda intressenterna/ intressegrupperna - hur och var kan de hjälpa/ stödja naturen i en positiv riktning?
 - Vilka förutsättningar behövs för att bevara, utveckla eller skapa ett rik växt- och djurliv?

Dokumentera ert arbete, exempelvis genom att ta kort eller anteckna.

Steg 3: "Möjliga grejer att fixa så det blir bra för flera" ex. det som är gemensamt

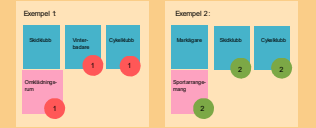
SYFTE
Syftet med Steg 3 är att uppmärksamma åtgärder som kan göras som stärker både ens egna och andras intressen.

INGREDIENSER

- Cirkein från Steg 2
- Små post-it-lappar (28*51mm) minst 2 olika färger
- Prioriteringspluppar, gärna i 2 olika färger

GENOMFÖRANDE
1. När vi identifierat vilka intressenter som troligtvis går väl ihop med varandra går vi vidare till åtgärder. Vilka åtgärder kan göras som stärker både ens egna och andras intressen? Kanske kan en kormoran och en turistförening tillsammans skapa en guddad vandring? Kanske ser en markägare värdet i att upplåta sin mark till en sportförening under ett arrangemang? När ni kommit på nya åtgärder skrivs dessa upp på post-it's i annan färg, och sätts under en berörd intressent.

2. Åtgärder som flera intressenter drar nytta av märks med prioriteringspluppar, på vilka en affra skrivs. Om till exempel orienteringsföreningen vill bygga ett omklädningsrum, är detta en åtgärd som också skulle kunna gynna skidklubben, vinterbadarna, cyckelklubben etc. Då sätts prioriteringspluppar med nummer 1 på åtgärdsappen där det står "Omklädningsrum", och på de intressenter som också kan gynnas av åtgärden. Numret på prioriteringspluppen stiger med antalet förslag på åtgärder som kan gynna flera intressenter.

Möte 1

Steg 3:

SYFTE
Nu är det dags att prioritera åtgärder/grejer att fixa. Detta gör vi för att kunna välja ut vilka åtgärder vi ska börja jobba med. Prioriteringen är det första steget mot en handlingsplan.

INGREDIENSER

- Bruttolista över åtgärder/grejer att fixa från Möte 5, Steg 2
- Prioriteringspluppar (3 stycken per deltagare)

GENOMFÖRANDE
Gör en fysisk bruttolista som är stor nog att deltagare får plats att sätta ut 3 prioriteringspluppar var på den.

Fundera på följande:

- Försök bedöma om åtgärden är S, M eller L
- Vilka åtgärder/grejer att fixa är viktigast?

Fundera enklift några minuter och välj sedan 5 åtgärder/grejer att fixa utifrån ditt perspektiv.

- Gå laget runt - var och en berättar om sina tankar
- Sätt ut dina prioriteringspluppar på den fysiska bruttolistan.

Diskutera i gruppen:

- Vad skulle min organisation kunna göra/ta på sig?
- Vilka resurser finns? /håller platsen?

Möte 3

Möte 1: Vem är i området och vad behöver de? – Ett perspektivbyte!

Steg 1:
Vem är jag? Vad behöver jag?

Steg 2:
Cirkeln – en yta för gemensamma intressen

Steg 3:
Möjliga aktiviteter som gynnar många intressen

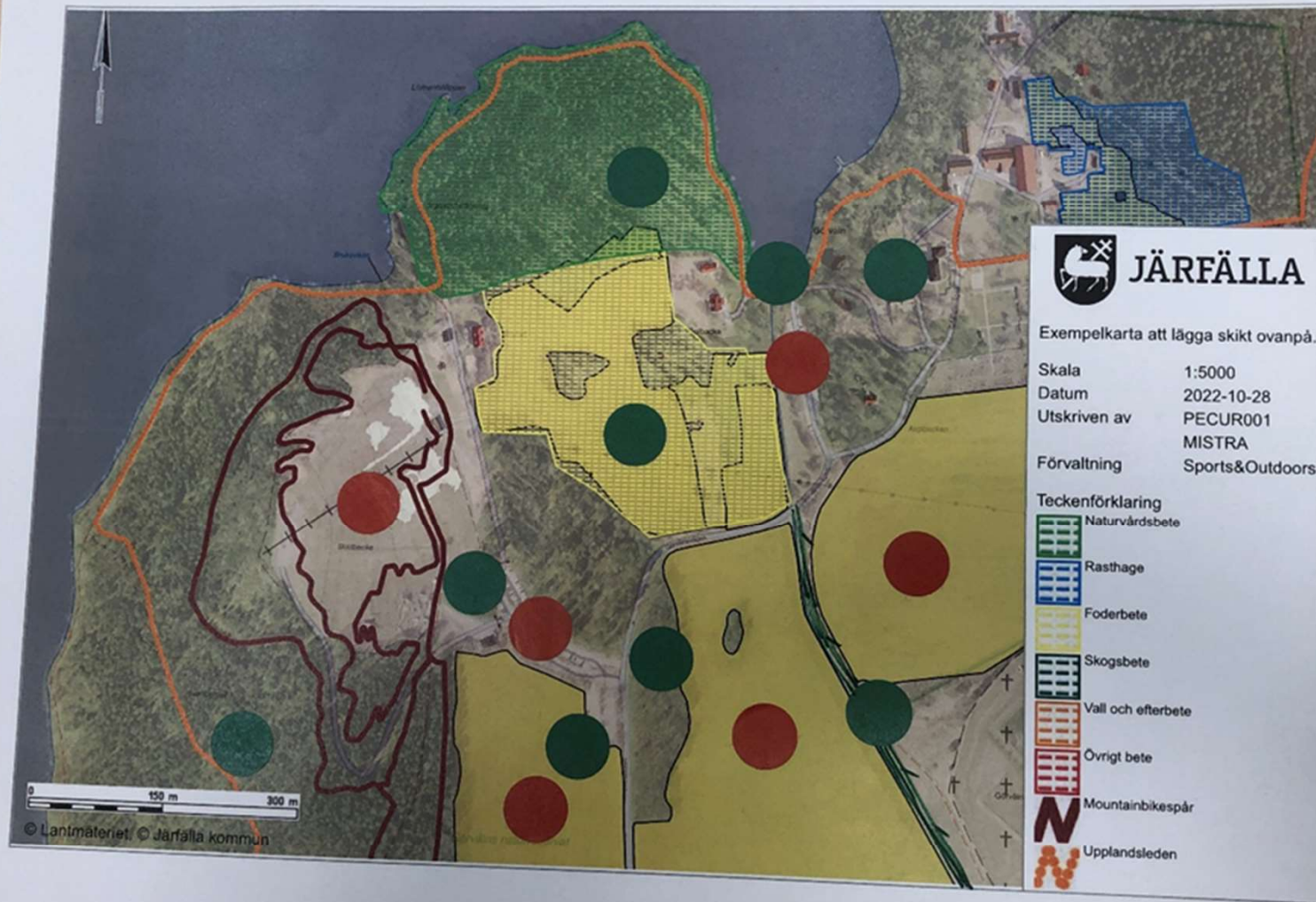

Möte 2: Områdets viktiga platser – en kartdialog!

Steg 1: Vilka är de populära platserna? ●

Steg 2: Vilka är de ekologiskt viktiga platserna? ●

JÄRFÄLLA

Exempelkarta att lägga skikt ovanpå.

Skala 1:5000
 Datum 2022-10-28
 Utskriven av PECUR001
 MISTRA
 Förvaltning Sports&Outdoors

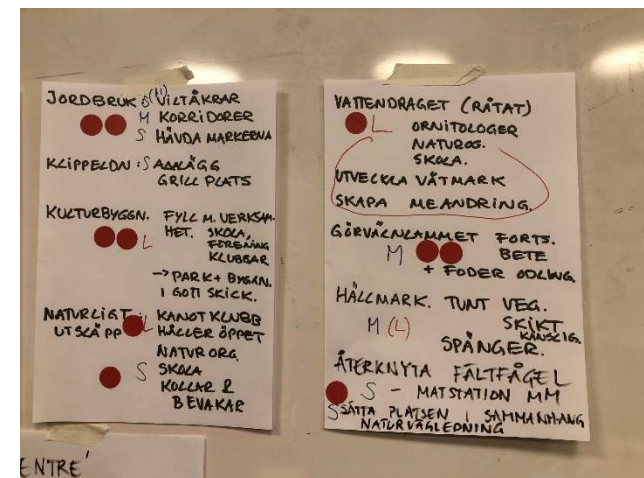
Teckenförklaring

- Naturvårdsbete
- Rasthage
- Foderbete
- Skogsbete
- Vall och efterbete
- Övrigt bete
- Mountainbikespår
- Upplandsleden

© Lantmäteriet, © Järfälla kommun

Möte 3: Samla ihop, sammanfatta och prioritera

- Steg 1: Samla ihop ekologiskt viktiga och populära platser
- Steg 2: Sammanfatta möjliga aktiviteter
- Steg 3: Prioritera aktiviteter

Förslag på nästa steg...

- presentera helhetsbilden för andra aktörer i det större landskapet
- utveckla en gemensam strategi
- söka finansiella medel för aktiviteter
- genomföra några av aktiviteterna

MENTIFRÅGOR

Vilka är de största utmaningarna i arbetet med friluftsliv som stärker naturvärdena?

Vad behövs för att fler aktörer ska kunna arbeta aktivt med friluftsliv som stärker naturvärdena?

Se separat pdf.

www.mistrasportandoutdoors.se